

FACTSHEET

ONDERZOEK STA OP! Managing pain and challenging behaviour in nursing home residents with dementia

DOOR Marjoleine Pieper

KORT Marjoleine Pieper onderzocht het effect van het implementeren van een protocol voor het verminderen van onbegrepen gedrag en pijn bij ouderen met dementie.

PROMOTIE 16 mei 2018, Vrije Universiteit te Amsterdam

Maatschappelijk belang van het onderzoek

- De complexiteit van de problematiek en van de zorgvraag in het verpleeghuis neemt toe, en stelt familie en zorgverleners voor grote uitdagingen.
- STA OP! past zeer goed in de visie 'Thuis in het Verpleeghuis', zoals door het kabinet onlangs gelanceerd; het integreert een breed scala aan bewezen effectieve behandelingen en is een voorbeeld dat door het leren en innoveren het kennisniveau en de kwaliteit van zorg verhoogd kan worden. Het versterkt daarnaast zorgverleners in de zorg voor mensen met een dementie.
- Behandeling kan als gevolg van het systematisch en multidisciplinair in kaart brengen beter op maat gegeven worden, waardoor de kwaliteit van leven van de cliënt verbetert en de zorgverlener meer tijd heeft voor liefdevolle zorg en aandacht voor de verpleeghuisbewoner.
- STA OP! is daarnaast bijzonder omdat er geen extra personeel nodig is en het met de huidige personeelsbezetting van een verpleeghuis is uit te voeren.

Onderzoeksmethode

Door kwantitatief (cluster-gerandomiseerd gecontroleerd onderzoek) en kwalitatief onderzoek (evaluaties en interviews) hebben we de implementatie en effectiviteit van de STA OP! methode/protocol onderzocht.

Managing pain and challenging behaviour in nursing home residents with dementia

STVOP!

MARJOLEINE PIEPER

Methode STA OP! effectief in het verminderen van pijn en probleemgedrag bij dementie

Probleemgedrag (zoals bijv. angst, depressie, rusteloos of geagiteerd gedrag) komt veel voor bij dementie en stelt familie en zorgverleners voor grote uitdagingen. Probleemgedrag wordt veroorzaakt door verschillende factoren. De oorzaak kan bij de persoon zelf liggen (door bijvoorbeeld veranderingen in de hersenen, een lichamelijke aandoening of het hebben van pijn) of bij de omgeving. Vaak ontstaat het door een combinatie van deze twee oorzaken. Het lastige is dat het gedrag vaak niet meer gezien wordt als 'signaal' maar veelvuldig met kalmerende medicijnen (psychofarmaca) wordt behandeld; vaak zonder effect, maar met ernstige bijwerkingen zoals sufheid, een verhoogde kans op beroerte of overlijden.

Herkennen van pijn bij dementie

In de praktijk is het bij verpleeghuisbewoners met dementie vaak moeilijk om pijn goed te herkennen, stapsgewijs psychosociale behoeften in kaart te brengen en de

juiste psychosociale behandelingen in te zetten. Een goede analyse van de achtergronden en oorzaken van het gedrag is daarom zeer wenselijk. STA OP! biedt zorgverleners deze stapsgewijze analyse en behandeling.

Resultaten onderzoek STA OP!

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat verpleeghuisbewoners die op deze manier zijn behandeld minder pijn en probleemgedrag vertonen, minder antipsychotica gebruiken en een verbeterde stemming hebben. Daarnaast blijkt uit interviews en evaluaties onder zorgverleners dat STA OP! hen een versterkt gevoel geeft (empowerment) in het omgaan met probleemgedrag, en hen ondersteund bij hun werk; de samenwerking tussen artsen, verzorging en psychologen versterkt, en ze vinden STA OP! een heel handige tool om pijn en probleemgedrag in kaart te brengen. Door het gebruik van STA OP! kan behandeling beter op maat gegeven worden en verbetert de kwaliteit van leven van de bewoner.

